

бр: 01-3008/1 21.04.2015.

На основу Методологије за израду подзаконских прописа („Сл. Гласник РС“, бр. 75/2010) и Статута Универзитета у Београду - Шумарског факултета, а по указаној потреби, правна служба Факултета припремила је дана 20.04.2015. год. пречишћени текст Правилника о докторским студијама на Шумарском факултету број 01-10733/1 од 28.12.2011., са одлукама о изменама и допунама Правилника: бр. 01-2235/1 од 28.03.2012., 01-1474/1 од 26.02.2014. и 01-10100/1 од 26.11.2014. год.

ПРАВИЛНИК О ДОКТОРСКИМ СТУДИЈАМА *(п р е ч и ш ћ е н т е к с т)*

Члан 1.

Овим Правиликом се уређују општи услови за упис, организација и извођење докторских академских студија на Универзитету у Београду - Шумарском факултету (у даљем тексту: *Факултет*).

Трајање студија

Члан 2.

Докторске студије организују се у трајању од три године (шест семестара).

Члан 3.

Одлуку о организовању докторских студија доноси Сенат Универзитета у Београду (у даљем тексту: *Универзитет*), на предлог Наставно-научног већа Факултета.

Заједничке докторске студије са факултетима других универзитета могу се основати посебним споразумом.

У настави на докторским студијама могу учествовати наставници са других факултета и универзитета, као и лица изабрана у научно звање, у складу са законом и Правилником Универзитета о условима и начину учешћа научноистраживачких установа које су у саставу Универзитета у Београду и лица изабраних у научно звање у остваривању дела наставе.

Услови за упис студената који су завршили основне, односно мастер академске студије

Члан 4.

Докторске студије може уписати лице које је завршило:

- основне студије и стекло звање дипломираног инжењера (VII-1 степен) према прописима који су важили до ступања на снагу Закона о високом образовању, са најмање просечном оценом 8 (осам) и познавањем најмање једног светског језика у мери да се може користити страном литературом;
- мастер академске студије са најмање 300 ЕСПБ и стекло звање мастер инжењер другог степена, са најмање просечном оценом 8 (осам) на основним и мастер академским студијама (при чему се просечна оцена рачуна кумулативно) и познавањем најмање једног светског језика у мери да се може користити страном литературом.

Студијским програмом докторских студија може се

омогућити упис на студије и лицу које је завршило друге универзитетске основне, односно мастер академске студије из биотехничких, техничко-технолошких и других наука, уз услов да током првог семестра студија положи испите из програма основних и/или мастер академских студија Факултета, које одреди Наставно-научно веће, на предлог уписне Комисије коју именује декан на предлог руководиоца области докторских студија.

Ближи услови за упис и утврђивање редоследа кандидата прописани су посебним Правилником, који доноси Наставно-научно веће Факултета.

Члан 5.

Наставно-научно веће, на предлог декана, именује руководиоце области докторских студија, из реда наставника Факултета који испуњавају услове да изводе наставу на докторским студијама, сагласно Стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија (стандард 9.).

Члан 6.

Упис на докторске студије спроводи се на основу јавног конкурса.

У конкурсу се наводе услови за упис, начин провере испуњавања тих услова и основе наставног програма студија.

Члан 7.

Лица са звањем магистра наука могу се уписати на трећу годину (пети семестар) докторских студија у одговарајућој области, у статусу самофинансирајућег студента.

По упису у пети семестар, лица из става 1. овог члана су у обавези:

- да положи обавезни предмет Технике НИР-а,
- да положи изборне предмете које одређује комисија из уже научне области коју именује декан на предлог руководиоца докторских студија и руководиоца изборне групе. Комисије ће утврдити листу изборних предмета који се морају полагати у целости или делимично,
- да испуне остале обавезе (Лабораторијски и експериментални рад, Статистичко моделирање, Израда пројекта докторске дисертације, Семинарски рад, Публиковање радова у часописима категорије М52 или М53 и М51, Учешће на домаћем научном скупу са рефератом, Пријава дисертације и Реферисање о напретку истраживања) предвиђене студијским програмом од првог до краја четвртог семестра.

Рок за завршетак докторских студија усклађен је са роком предвиђеним Законом и општим актима Универзитета и Факултета.

Услови за упис на другу и трећу годину докторских студија

Члан 8.

Студент стиче право на упис на вишу годину докторских студија када, у складу са студијским програмом, стекне могућност да упише студијске обавезе у вредности од најмање 37 ЕСПБ бодова, предвиђене студијским програмом за наредну годину студија.

Студент који није испунио обавезе из става 1. овог члана може наставити студије тако да поново упише студијске обавезе које није испунио у претходној години, под условима и на начин који утврђује Наставно-научно веће Факултета.

Статус буџетског студента, на другој или трећој години докторских студија, има студент

који је у току школске године, у оквиру уписаног студијског програма, по положеним студијским обавезама стекао најмање 60 ЕСПБ бодова; ако се рангира у оквиру укупног броја буџетских студената.

Буџетски студент који у току школске године оствари мање од 60 ЕСПБ бодова може наставити студије у статусу самофинансирајућег студента.

Статус самофинансирајућег студента има студент уписан у другу, односно трећу годину, који је у претходној школској години остварио најмање 37 ЕСПБ бодова из студијских обавеза за које се определио у складу са студијским програмом.

Самофинансирајући студент који у току школске године оствари 60 ЕСПБ бодова из текуће године студијског програма, може у наредној школској години стећи статус буџетског студента, ако се рангира у оквиру укупног броја буџетских студената.

Организација и извођење студија

Члан 9.

Студенти докторских студија финансирају се из буџета или плаћањем школарине, у складу са законом.

Висину школарине одређује Савет Факултета, на предлог Наставно-научног већа.

Члан 10.

Студијски програм и план извођења наставе обликују се према одредбама Закона и општих аката Универзитета и Факултета.

Студијски програм доноси Сенат Универзитета, на предлог Наставно-научног већа.

Докторске студије се организују и изводе према студијском програму и плану извођења наставе.

Студијски програм докторских студија састоји се од два заједничка предмета и предмета из уже научне области од којих студент бира три предмета, те осталих студијских садржаја, са назнаком ЕСПБ бодова за сваки садржај.

План извођења наставе доноси Наставно-научно веће, на предлог продекана за наставу.

Студент може студирати на докторским студијама најдуже 6 година, рачунајући од дана почетка наставе у првом семестру студија које је уписао.

Члан 11.

Студенту докторских студија, Наставно-научно веће, на предлог руководиоца области докторских студија, одређује ментора из реда наставника Факултета, водећи рачуна о референцама наставника, о равномерном оптерећењу наставника, као и жељи студента.

ЕСПБ (бодови)

Члан 12.

Докторске студије из наука за које је матичан Шумарски факултет, усклађене су са европским системом преноса бодова (даље: ЕСПБ), ради омогућавања мобилности студената.

Сагласно систему из става 1. овог члана, одређује се бодовна вредност сваког студијског

садржаја (наставни предмети, семинарски радови, завршни рад и др.), на начин да студент у једном семестру уписује 30 ЕСПБ бодова.

Укупна бодовна вредност уписаних студијских садржаја на докторским студијама износи 180 ЕСПБ бодова.

Настава и контрола квалитета наставе

Члан 13.

Настава на докторским студијама изводи се у облику предавања, семинара, консултација и других облика наставе, утврђених планом извођења наставе.

Студенти докторских студија обавезно учествују у научноистраживачком раду.

Квалитет наставе на докторским студијама оцењује се у складу са Правилником о студентском вредновању педагошког рада наставника и на друге начине предвиђене општим актима Универзитета и Факултета.

Члан 14.

Настава се изводи по семестрима или на други одговарајући начин.

Укупне обавезе студената у настави одређују се планом извођења наставе, у складу са општим актима Универзитета и Факултета.

Настава у шестом семестру студија мора бити прилагођена потреби израде докторске дисертације.

Студенти су дужни да похађају наставу и извршавају друге студијске обавезе.

Испити

Члан 15.

Пре приступања изради докторске дисертације, студент је дужан да положи испите из свих предмета из студијског програма.

Испити се полажу писмено, усмено или писмено и усмено. Начин полагања утврђује се планом извођења наставе.

Успех на испиту изражава се оценама, на начин уређен чланом 73. Статута Факултета.

Члан 16.

Испит се полаже пред предметним наставником, односно пред лицем из члана 3. став 3. овог правилника.

О испитима се води посебан испитни записник, за сваку област докторских студија.

На испите на докторским студијама примењују се општи акти Универзитета и Факултета.

Остале активности

Члан 17.

У петом семестру студент докторских студија учествује у настави на основним студијама, односно у обавези је да на предмету на који је распоређен одржи најмање 2 часа, а највише 4 часа вежбања недељно. Укупно време ангажовања у настави од 16 сати недељно подразумева време за реализацију вежби и припреме за наставу. Време за припрему наставе студенти, који су у радном односу, нису дужни да проводе на Факултету.

Руководилац докторских студија, на писани предлог студента и ментора, доноси одлуку о учешћу студента у настави на основним студијама. Предлог и одлука достављају се Служби за наставу.

Предметни наставник код кога је студент учествовао у настави и руководилац области докторских студија потписују наведену активност у индекс у виду остварених 8 ЕСПБ бодова.

Остале активности предвиђене студијским програмом и то:

- Лабораторијски и експериментални рад, статистичко моделирање, посебно за 2., 3., 4. и 5. семестар,
- Публиковање научног рада у домаћем часопису категорије М52 или М53 (уз фотокопију рада) у 3. семестру,
- Учешће на домаћем научном скупу са рефератом (уз фотокопију апстракта или рада из Зборника радова са научног скупа) у 3. семестру,
- Реферисање о напретку истраживања у 4. семестру,
- Публиковање научног рада у водећем домаћем часопису категорије М51 (уз фотокопију рада) у 4. семестру,
- Учешће на међународном научном скупу са рефератом (уз фотокопију апстракта или рада из Зборника радова са научног скупа) у 5. семестру,
- Рад на тексту дисертације 1 у 5. семестру,
- Рад на тексту дисертације 2 у 6. семестру,
- Израда докторске дисертације у 6. семестру,
- Рад на припреми одбране дисертације у 6. семестру,
- Учешће у сегменту неког од актуелних пројеката које финансира Министарство просвете и науке – *ово је изборна опција коју студент може изабрати уместо активности из става 1. овог члана (учешће у настави),*

потврђује потписима у индекс и у виду извештаја, за сваку активност посебно, Комисија од два члана коју именује декан на предлог руководиоца области докторских студија, на почетку сваке школске године.

Потписани извештаји (и копије радова за активности за које је то неопходно) се достављају Служби за наставу, која води евиденцију о оствареним ЕСПБ бодовима за сваког кандидата.

Докторска дисертација

Члан 18.

Докторска дисертација треба да представља изворан и самосталан научни рад, који доприноси развоју научне мисли, а који је по методологији обраде и степену доприноса науци подесан за утврђивање способности кандидата да као самостални истраживач делује у области биотехничких наука.

Пријава докторске дисертације

Члан 19.

У другом семестру, у сарадњи са ментором, кандидат припрема пројекат докторске дисертације. Предлагање теме докторске дисертације је заједничка одговорност студента и ментора.

У трећем семестру кандидат брани пројекат докторске дисертације пред комисијом од најмање три наставника, коју именује Наставно-научно веће, на предлог руководиоца области докторских студија.

Пројекат докторске дисертације кандидат брани тако што путем презентације износи: претходне анализе и информације о предмету истраживања, проблем и предмет истраживања, циљ истраживања, задатке истраживања, хипотезе од којих се полази у научном истраживању, научне методе истраживања, очекиване резултате и допринос докторске дисертације, оквирни садржај докторске дисертације, научну оправданост дисертације и практичну примену резултата истраживања, као и предлог плана даљег истраживања

После успешне одбране пројекта докторске дисертације, следи пријава теме докторске дисертације на обрасцу који је саставни део овог правилника.

Пријава теме докторске дисертације садржи нарочито: предмет и циљ рада, његову оправданост, основне хипотезе од којих се полази, методе које ће се у истраживању применити, синопсис дисертације и прелиминарни списак литературе и извора.

Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације образује Наставно-научно веће на предлог руководиоца области докторских студија, уз претходну консултацију са ментором и професорима на изборној групи или области на којој је кандидат уписан. Комисију чине чланови из научне области на коју се односи тема докторске дисертације, од којих су најмање два наставника Факултета и најмање један наставник или истраживач који није запослен на Факултету.

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације подноси извештај Наставно-научном већу у року од 30 дана од дана образовања Комисије, на обрасцу који је саставни део овог правилника.

Члан Комисије може да поднесе посебан извештај.

Наставно-научно веће одобрава тему докторске дисертације и прослеђује је Већу научних области Универзитета које даје сагласност на тему докторске дисертације.

Студент је одговоран за све аспекте припреме дисертације и радова који се публикују на основу резултата истраживања у оквиру дисертације, а које дефинише у консултацији са ментором.

Оцена докторске дисертације

Члан 20.

По публикавању научног рада у међународном часопису са SCI листе и одобрењу ментора, студент израђену докторску дисертацију доставља у 11 укоричених штампаних примерака, као и идентичну електронску верзију, Наставно-научном већу Факултета, преко Службе за наставу и студентска питања.

Факултет стручној служби Универзитета доставља укоричен штампани примерак докторске дисертације, заједно са идентичном електронском верзијом (за потребе похрањивања у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду), приликом достављања на сагласност одговарајућем органу Универзитета реферата комисије за оцену и одбрану дисертације.

Штампана и електронска верзија докторске дисертације са обрасцима изјава и понуђених лиценци се обликују према Упутству за формирање репозиторијума докторских дисертација које је донео Сенат Универзитета у Београду.

Студент докторских студија дужан је да поднесе докторску дисертацију најкасније шест месеци пре истека рока из члана 10. става 6. овог правилника.

Изузетно, Наставно-научно веће може, на предлог руководиоца докторских студија и ментора, тај рок продужити, за период у коме је студент према Статуту Факултета (члан 55.) добио одобрење мировања права и обавеза.

Члан 21.

По пријему израђене докторске дисертације, Наставно-научно веће, на предлог руководиоца области докторских студија, уз претходну консултацију са ментором и професорима на изборној групи или области на којој је кандидат уписан именује Комисију за оцену докторске дисертације.

Комисију за оцену докторске дисертације чине најмање три члана из реда наставника, односно истраживача из научне области на коју се односи тема докторске дисертације.

Најмање један члан Комисије за оцену докторске дисертације мора бити лице које није запослено на Факултету.

Председник Комисије за оцену докторске дисертације је ментор.

Члан 22.

Комисија за оцену докторске дисертације подноси Наставно-научном већу реферат о оцени докторске дисертације у коме предлаже да се докторска дисертација:

- прихвати а кандидату одобри одбрана;
- врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени), или
- одбија.

Чланови Комисије за оцену докторске дисертације дужни су да реферат поднесу у року од два месеца од дана именовања, на обрасцу који је саставни део овог правилника.

Наставно-научно веће може изузетно тај рок из оправданих разлога продужити за још највише два месеца.

Члан 23.

Када Комисија за оцену докторске дисертације поднесе реферат, декан ће, на интернет страници и на огласној табли Факултета, а по потреби и у средствима јавног информисања, огласити информацију да је реферат о докторској дисертацији поднет и да сва заинтересована лица могу у просторијама Факултета у року од 30 дана од дана објављивања, прегледати поднету докторску дисертацију и реферат, те уложити свој писани приговор на дисертацију, односно на реферат.

Члан 24.

Наставно-научно веће расправља о докторској дисертацији на основу реферата Комисије за оцену и приговора поднетих у року из чл. 22. и 23. овог правилника.

Ако Наставно-научно веће закључи да се докторска дисертација не може оценити, оно може од Комисије затражити допунски извештај или може именовати нову Комисију за оцену докторске дисертације.

Ако Наставно-научно веће закључи да се докторска дисертација може оценити, оно ће одлучити да ли се докторска дисертација прихвата или не.

Наставно-научно веће може прихватити докторску дисертацију само уколико је већина чланова Комисије позитивно оценила ту дисертацију.

Ако се Наставно-научно веће не сложи са мишљењем већине чланова Комисије, оно може именовати нову Комисију за оцену докторске дисертације.

Под новом Комисијом сматра се Комисија у којој је промењено најмање 2 члана у односу на ранију Комисију, при чему се кандидату одређује нови ментор који испуњава услове прописане стандардима за акредитацију докторских студија.

Процедура (поступак рада, увид јавности) за нову Комисију иста је као и за предходну Комисију.

На основу Извештаја нове Комисије, Наставно-научно веће закључује да ли је рад исправљен у складу са основаним примедбама и доноси коначну одлуку о прихватању или одбијању рада кандидата као докторске дисертације.

Сагласност на реферат о поднетој докторској дисертацији даје Веће научних области Универзитета.

Одбрана докторске дисертације

Члан 25.

Ако Наставно-научно веће прихвати докторску дисертацију, именује Комисију за одбрану докторске дисертације.

У Комисију за одбрану докторске дисертације именују се, по правилу, чланови Комисије за оцену докторске дисертације.

На састав Комисије за одбрану докторске дисертације примењују се одредбе овог правилника о Комисији за оцену докторске дисертације.

Члан 26.

По добијеној сагласности из члана 24. став 6. овог правилника, декан одређује дан, час и место одбране, на предлог председника Комисије за одбрану докторске дисертације.

Одбрана докторске дисертације мора се одржати најкасније у року три месеца од дана када је Наставно-научно веће прихватило дисертацију.

У рок из става 2. овог члана не рачуна се месец и по дана у току летњег распуста, а одбрана се, по правилу, не одржава у периоду између 15. јула и 25. августа.

Ако кандидат без оправданог разлога не приступи одбрани рада у року из става 2. овог члана, декан ће, на предлог Комисије за одбрану докторске дисертације, обуставити поступак и вратити дисертацију кандидату.

Декан на интернет страници и на огласној табли Факултета, а по потреби и у средствима јавног информисања, оглашава информацију о одбрани докторске дисертације, са подацима о кандидату, теми, времену и месту одржавања одбране, и то најкасније три дана пре одржавања одбране.

Члан 27.

Одбрана докторске дисертације је јавна.

Председник Комисије за одбрану докторске дисертације отвара поступак усмене одбране,

износи опште податке о кандидату, о резултатима његових студија и његовим радовима, те резиме реферата о оцени докторске дисертације.

После речи председника Комисије, кандидат, у оквиру времена које му одреди председник Комисије, излаже садржај своје дисертације, методе које је применио и објашњава закључке до којих је дошао.

Када кандидат заврши своје излагање, чланови Комисије му, редом који одреди председник Комисије, постављају питања и износе примедбе на дисертацију, а могу тражити и објашњења у вези са дисертацијом и усменом одбраном.

Председник Комисије одређује да ли ће кандидат давати одговоре и објашњења после речи појединих чланова Комисије или ће их дати одједном.

Кандидат је дужан да одговори на питања која му поставе чланови Комисије и да пружи тражена објашњења.

Када Комисија утврди да се о предмету одбране довољно расправљало, председник Комисије саопштава да је одбрана закључена, а Комисија се повлачи на већање и одлучивање гласањем.

У поступку одлучивања Комисија може донети одлуку да је кандидат докторску дисертацију одбранио, или да је није одбранио.

Комисија за одбрану докторске дисертације доноси одлуку већином гласова.

Услучају једнаке поделе гласова, одлучује глас председника Комисије.

Председник Комисије за одбрану докторске дисертације јавно проглашава одлуку Комисије.

О усменој одбрани докторске дисертације води се записник, који потписују чланови Комисије за одбрану.

Члан 28.

Ако Комисија за одбрану докторске дисертације у току одбране закључи да треба извршити проверу самосталности рада, одложиће одбрану до три месеца.

Ако кандидат не дође на одбрану која је одложена, а изостанак не оправда ваљаним разлозима, Комисија доноси одлуку да је кандидат одустао од одбране, те да није одбранио докторску дисертацију.

Члан 29.

Ако Наставно-научно веће одбије поднету докторску дисертацију, или ако декан обустави поступак, у смислу члана 26. става 4. овог правилника, или ако Комисија за одбрану докторске дисертације одлучи да докторска дисертација није одбрањена, руководилац докторских студија, на молбу кандидата, може предложити Наставно-научном већу да се кандидату одобри нова тема докторске дисертације.

Ако Наставно-научно веће одобри нову тему докторске дисертације, кандидат сходно одредбама овог правилника понавља све поступке и процедуре о пријави, оцени и одбрани докторске дисертације који се морају окончати најкасније шест месеци пре истека рока из члана 10., став 6., односно члана 20. став 3. овог правилника.

Члан 30.

Када Комисија за одбрану докторске дисертације одлучи да је кандидат с успехом

одбранио дисертацију, сматра се да је кандидат завршио докторске студије.

Научни назив и помоција

Члан 31.

Лице које заврши докторске студије стиче научни назив доктор наука - биотехничке науке (Dg).

Промоцију врши декан, односно продекан кога декан овласти, у просторијама Факултета, или, по одобрењу ректора, на Универзитету.

Лице из става 1. овог члана дужно је да, преко Факултета, поднесе Универзитету молбу за промоцију за доктора наука у року од 30 дана од дана завршетка докторских студија.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 32.

Одредбе овог правилника о пријави, оцени и одбрани докторске дисертације, као и о научном називу и промоцији, сходно се примењују на кандидате - магистре наука, који, на основу члана 128. Закона о високом образовању («Службени гласник РС», бр. 76/05), имају право да назив доктора наука стекну према прописима који су важили до ступања на снагу тога закона.

Одредбе овог правилника о пријави, оцени и одбрани докторске дисертације, као и о научном називу и промоцији, сходно се примењују на кандидате који су уписани на докторске студије према Статуту из 2006. год. (Болоња 1).

Члан 33.

За студенте уписане на докторске студије пре 2012. године, упис на другу и трећу годину докторских студија према члану 8. овог правилника почеће да се примењује од школске 2014/2015. године.

Члан 34.

Уз текст Правилника дати су обрасци: А, Б, Ц, Д, Е, Ф и Г и чине саставни део Правилника.

Ступање на снагу

Члан 35.

Пречишћени текст Правилника ступа на снагу наредног дана од дана објављивања на огласној табли и web страни Факултета.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Милан Медаревић, декан